

СТАНОВИЩЕ

за конкурс за професор в професионално направление 7.4. Обществено здраве, обявен от Нов български университет от проф. д-р Христо П. Тодоров, департамент „Философия и социология” в НБУ

Конкурсът за професор в професионално направление 7.4. Обществено здраве е обявен от Нов български университет в бр. 60 на „Държавен вестник” от 25 юли 2017 г. със срок от два месеца от публикуването на съобщението. Единствен кандидат по този конкурс е доц. д-р Орлин Стефанов Тодоров, преподавател в департамент „Здравеопазване и социална работа“ на Нов български университет. Кандидатът отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България за заемане на академичната длъжност „професор“. Придобил е научната и образователна степен „доктор“ през 1998 г. От 2002 г. е на академичната длъжност „доцент на НБУ“, а от 2007 г. заема академичната длъжност „доцент“. Кандидатът е преминал процедура на дългосрочно атестиране за заемане на по-висока академична длъжност съгласно Наредбата за развитие на академичния състав на НБУ.

Кандидатът е представил за участие в конкурса:

1. Монографията „Разбиране и интерпретация в психоанализата“ София: Издателство на НБУ, 2017, 176 с., която има характер на хабилитационен труд.
2. Второ преработено и допълнено издание на монографията „Психоанализата: фрагменти от едно тематично въведение“ София: Издателство ЛИК, 2015.
3. Съставителство, обща редакция и авторски текст на сборник с научни статии „Съвременната психоанализа: Срещи в България и отвъд“, София: Издателство ЛИК, 2009.
4. В самооценката са посочени девет статии, публикувани след 2007 г. (годината на заемането на академичната длъжност „доцент“), в справката с приносите на кандидата са отразени три от тях (едната е на английски).

Всички тези публикации са излезли след годината на заемането от кандидата на академичната длъжност „доцент“.

От изброените публикации на кандидата най-висока научна стойност има монографията „Разбиране и интерпретация в психоанализата“. Затова ще отдели внимание именно на нея. Монографията е оригинален научен труд, посветен на

изясняването на две от най-важните понятия в психоанализата – разбиране и интерпретация. Тя отразява съвременното ниво на развитие на психоаналитичната теория и практика и заедно с това в нея намират широко място проблемите и резултатите от работата на автора като психоаналитик и психотерапевт. Според автора разбирането и интерпретацията са взаимно преплетени. Разбирането е по-общото понятие – то е цялостният процес на осмисляне на дадено психично явление, докато с понятието интерпретация се обозначава само един негов аспект – самото осъществяване и словесно артикулиране на този процес.

Книгата се състои от седем глави. Първите четири са посветени на централни теоретични въпроси на психоанализата. В първата глава се представят основни психоаналитични теории с оглед разбирането на патогенните процеси в психиката. Тук се въвеждат основните патогенни процеси и се обясняват серия важни психоаналитични понятия. Във втората глава се разисква методологическото правило за свободните асоциации на фона на детерминистичната структура на несъзнаваното. Обясняват се и се демонстрират терапевтичните възможности на психоанализата чрез интерпретацията, базирана на свободни асоциации. В третата глава е представена развитата от автора концепция за символа и символизацията, обхващаща интрапсихични и интерперсонални процеси. Тази концепция има ключово значение за изясняването на проблема за разбирането и интерпретацията. Благодарение на своята оригиналност концепцията има и независима от контекста на книгата познавателна стойност. От практическо значение за работата на психотерапевти тук са и многото примери, с които концепцията е илюстрирана. Четвъртата глава е посветена на интерпретациите на сънища – проблем, който има първостепенно значение за Зигмунд Фройд още във времето на формирането на психоанализата. Доц. Тодоров разглежда тази проблематика въз основа на съвременното състояние на неврофизиологията и психологията, поставяйки акцент върху символизиращата работа на ума.

Следващите три глави – от пета до седма – се отнасят до клиничната теория и практика. Тук в центъра на вниманието са разбирането и интерпретацията в терапевтичния процес. Глава пета е посветена на разбирането на детската игра в терапевтичната сесия. На базата на собствения си опит като психотерапевт от работа с деца на възраст между 3 и 10 години авторът показва възможностите на играта като средство за интерпретиране динамиката на психичните процеси. В шестата глава авторът предлага описание на собствения си начин на психотерапевтична работа, демонстрирайки как конкретно протича работата на психотерапевта в една отделна

сесия. Последната, седма глава се занимава с динамиката на работата на терапевта в рамките на един работен ден от психоаналитична гледна точка. В тази глава се предлага нещо като психоанализа на психоаналитика. Смятам този завършек на книгата за много удачен с оглед на минаващата като червена нишка през цялото изследване идея, че разбирането и интерпретацията, макар в случая да са част от терапевтична практика, са изключително сложно взаимодействие, в хода на които се променя както пациентът, така и самият терапевт. Разбира се, рефлексията върху всекидневната работа на психотерапевта има и своя самостоятелна познавателна стойност извън контекста на това изследване.

Оценката ми за хабилитационния труд на доц. Тодоров, както и на другите публикации, с които авторът участва в конкурса, е много висока. Научните приноси са действителни и са коректно формулирани. Специално бих искал да подчертая дебело следните три неща: 1) монографията „Психоанализата: фрагменти от едно тематично въведение“ е първото и, доколкото ми е известно, засега единствено общо въведение в психоанализата от български автор; 2) в монографията „Разбиране и интерпретация в психоанализата“ се предлага оригинална авторова концепция за символа и символизацията и 3) в същата монография се предлага убедителен опит за психоаналитична рефлексия върху всекидневната работа на психотерапевта. В предоставената справка са отбелязани 12 цитирания на публикации на автора.

Доц. Тодоров има впечатляваща по своя обем и разностранност терапевтична, обучителна и изследователска дейност в областта на здравеопазването. От 2003 г. до сега той работи като терапевт и супервизор в специализирана психиатрична клиника за лечение и психотерапия на зависимости. От 2010 г. до сега извършва терапевтична, обучителна и изследователска работа в Центъра за терапия на комуникативни и емоционално-поведенчески нарушения към НБУ. В качеството на директор на Центъра за консултиране и психотерапия в НБУ работи с екип, който извършва консултативна, психологична дейност. Центърът развива проект към ЮНЕСКО за подкрепа на темите за привързаност и адаптация при приемни семейства. През периода 2009-10 година доц. Орлин Тодоров е ръководил проект за психологична и психотерапевтична помощ на майки и бебета в отделението по неонатология в „Майчин дом“ София. Ръководил е емпирични изследвания на дипломанти по клинична психология и психология на развитието в областта на психосоматиката. Понастоящем участва в два нови изследователски проекта – „Университетът като среда за научаване и развитие на

личността“ и „Установяване и развиване на терапевтична програма към Университетски център за психотерапия за лечение на панически и тревожни състояния“.

Доц. Тодоров има богат преподавателски опит. През периода на дългосрочната атестация той неизменно е изпълнявал изискванията за аудиторна и извънаудиторна учебна заетост на преподавателите в НБУ. За целите на преподаването и текущото оценяване доц. Тодоров редовно използва интегрираната информационна система на НБУ. Оценката от студентските анкети за преподаването в неговите курсове е неизменно „много добър“. Участвал е в разработването на магистърска програма „Психология на развитието“ и програма за следдипломна специализация „Психотерапия“ в НБУ. Доц. Тодоров е бил научен ръководител на шест бакалавърски и три магистърски тези. Ръководител е на един докторант. Осигурил е и е ръководил стажове на над 15 студенти.

Имам дългогодишни непосредствени лични впечатления от кандидата. С пълна увереност мога да заявя, че доц. Орлин Тодоров е зряла, независима и отговорна личност с ярки добродетели. Познавам го като изключително интелигентен, открит, диалогичен и внимателен човек. Възхищавам се на неговото чувство за отговорност, на способността му да общува, на човешката му съпричастност, топлота и дружелюбност.

Нямам съвместни публикации с кандидата и не съм в конфликт на интереси.

Заклучение: Досегашната цялостна научно-изследователска, публикационна, преподавателска, терапевтична и обществена дейност на доц. д-р Орлин Стефанов Тодоров свидетелства недвусмислено за това, че той е личност с ярко присъствие на учен и терапевт и изключително способен университетски преподавател. Резултатите от неговата досегашна дейност са убедителна защита на кандидатурата му да бъде избран за професор в професионално направление 7.4. Обществено здраве. Като член на Научното жури аз без колебание ще гласувам ЗА неговия избор.

Подпис:

проф. д-р Христо Тодоров

София, 11 декември 2017 г.